

2019

INTERNATIONELLA
HANDELSKAMMAREN

VERKSAMHETS
BERÄTTELSE

ICC @ 100!

I år firar vi att det har gått 100 år sedan en grupp handelsmän, kallade *merchants of peace*, i kölvattnet av första världskriget grundade Internationella Handelskammaren, ICC. Deras övertygelse om den privata sektorns viktiga roll för utveckling, och internationell handels förmåga att främja fred och samarbete mellan nationer har i ett sekel genomsyrat ICC:s verksamhet.

Under de hundra år som passerat har handeln utvecklats till att bli friare och värdekedjor mer globala än någonsin tidigare. Men framgång skapar sina egna utmaningar. Nya marknader och samarbeten kräver interkulturell kunskap och gemensamma standarder som underlättar utbyten och även, när det blir fel, tvistlösning. Dessutom kan gamla prestationer idag inte längre tas för givet.

Öppenheten för handel utmanas av protektionism och geopolitiska spänningar i en utsträckning som påminner vissa om den tid då ICC skapades. Under dessa omständigheter måste nyttan med frihandel tydliggöras. Dess betydelse för jobb, levnadsstandard och förmåga att hantera miljöutmaningar måste förklaras.

Medan vi reflekterar över tidigare lärdomar och kommande utmaningar är det tydligt att även vår tids *merchants of peace*, ICC:s medlemmar, måste agera och göra sina röster hörda. Det är temat för vårt 100-årsfirande. Det är ICC:s uppdrag idag.

Fredrik Persson
Ordförande

Susanna Zeko
Generalsekreterare

I år är det 100 år sedan ICC grundades. Det internationella sekretariatet har sedan grundandet varit förlagt till Paris, med undantag för åren kring andra världskriget då det var förlagt till Stockholm.

ICC:s första ordförande,
Etienne Clémentel, tidigare
bl.a. handelsminister i
Frankrike.

foto: ICC

INTERNATIONELLA HANDELSKAMMAREN

Näringslivets världsorganisation, Internationella Handelskammaren (ICC), grundades 1919 av *Merchants for Peace*, en grupp handelsmän som delade övertygelsen om att starka kommersiella relationer förebygger krig och konflikter.

Internationella Handelskammaren (ICC) har i 100 år arbetat för att underlätta affärer över hela världen. Det är en global organisation, verksam i över 100 länder med cirka 6 miljoner medlemmar.

ICC är idag mycket aktiv på internationell nivå, med rådgivande roller i flera globala organ. 2017 fick ICC, som första näringslivsorganisation någonsin, observatörsstatus i FN:s Generalförsamling.

Samtidigt som ICC är ett globalt nätverk, innebär organisationens 90-tal nationalkommittéer en djup lokal förankring. Här är företagen med och formulerar ICC:s policy i olika frågor. Arbetet i Sverige bedrivs i stor utsträckning genom kommittéer där cirka 350 representanter för organisationer och företag deltar aktivt. ICC Sweden hör, genom sitt stora engagemang, till de mer tongivande inom ICC.

I arbetet med att underlätta internationella affärer arbetar ICC främst på tre sätt:

Policy

Att opinionsbilda och påverka beslutsfattare internationellt, regionalt och nationellt, vilket ICC har en unik möjlighet till genom sin globala täckning och sitt stora nätverk.

Självreglering

Självreglering går i korthet ut på att skapa normer som på olika sätt säkrar företagens ansvar för producerade varor och tjänster genom till exempel etiska regelverk och rekommendationer. ICC:s regler har varit grundläggande för självregleringens uppbyggnad runtom i världen. Genom att ange en standard inom områden som marknadsföring minskas behovet av lagstiftning och andra offentliga regler.

Tvistlösning

Tvistlösning i form av skiljeförfarande och medling är alternativ till domstolsförfarandet och används för att lösa tvister inom både det svenska och det internationella näringslivet. ICC:s Skiljedomstol är ett världsledande skiljedomsinstitut för lösande av kommersiella tvister.

HANDEL & OMVÄRLD

Under senare år har protektionismen ökat på många håll i världen, och 2018 är inget undantag. Bland annat har nya handelshinder successivt rests, inte minst mellan USA och Kina. Som en del i denna utveckling kan noteras dålig kunskap om hur internationell handel gör nytta och att såväl syfte med, som effekter av, handelsavtal ifrågasatts.

Internationell handel är allt viktigare för vårt välbefinnande och för en hållbar utveckling. En av de främsta prioriteringarna för ICC är att mota protektionism och att öka förståelsen för hur internationell handel och investeringar bidrar till välbefinnande och hållbarhet. ICC driver därför kampanjen TradeMatters – både på global och nationell nivå. ICC har de senaste åren också tagit fram några centrala policys om hur beroende den moderna ekonomin är av öppenhet för handel och investeringar över nationsgränser.

Som en global organisation är ICC:s allra främsta prioritering naturligt nog multilaterala handelsavtal. Situationen i Världshandelsorganisationen, WTO, är därför mycket oroande. Det var länge sedan några väsentliga överenskommelser uppnåddes och organisationen ifrågasätts. Initiativ har dock tagits från ett antal WTO-

medlemmar för att modernisera både regelverket och organisationen som sådan.

För att bidra till att WTO utvecklas och moderniseras har ICC, tillsammans med WTO och OECD, skapat plattformen Global Dialogue on Trade. Syftet är att understryka behovet av WTO-reformer samt att förmedla företags konkreta önskemål och förväntningar på reformer. Företagen kan genom plattformen ge signaler om vad som behöver lösas multilateralt för att handeln ska fungera och därmed fortsätta att bidra till ekonomisk och hållbar utveckling.

Ett område som ICC länge har prioriterat är ansvarsfullt företagande, vilket gör hållbarhet och företagets delaktighet och ansvarstagande till en självklar del i ICC:s arbete. Det är därför naturligt att ICC, med sin observatörsstatus i FN, utgör en central global näringslivsröst för hållbarhet. I juli arrangerade ICC, tillsammans med FN och UN Global Compact, för tredje året i rad ett Business Forum i New York.

Självreglering är en viktig del av hur ICC underlättar internationella affärer. Under året färdigställdes en reviderad version av ICC:s Marknadsföringskod. Även revideringen av Incoterms®2020 avslutades under 2018, och ska lanseras under 2019 och reglerna ska börja tillämpas år 2020.

KOMMITTÉARBETET

Det är i kommittéerna, bestående av representanter från våra medlemmar, som ICC:s policyarbete pågår och utvecklas. Läs mer om vilka som deltar i arbetet [här](#).

Magnus Johnsson, Partner på PwC och ordförande i ICC:s kommitté för skatter. Kommittén har länge arbetat med OECD:s projekt *Base Erosion and Profit Shifting*. Här vid ett seminarium om globala skattetrender som arrangerades under försommaren.

Grundläggande i ICC:s arbete för att underlätta internationella affärer är medlemmarnas engagemang i våra kommittéer. Nästan alla kommittéer speglar de globala kommissioner som utvecklar ICC:s regelverk och ståndpunkter. Medlemmar i kommittéerna är represen-

teranter för ICC:s medlemmar som har särskild kunskap om eller intresse för kommitténs fokusområde. I kommittéerna formas Svenska ICC:s synpunkter som föds in i ICC:s kommissioner, ofta genom direkt representation i kommissioner och arbetsgrupper. I kommittéerna diskuteras

en bredd av frågor som är intressanta för medlemmarnas internationella affärer.

Kommittéerna tar också ställning till hur ICC:s ståndpunkter och regelverk ska spridas och användas, framförallt i Sverige. Under 2018 ordnade vi, som ett resultat av kommittéernas diskussioner och prioriteringar, seminarier inom en rad olika områden. Vissa kommittéer bjuder regelbundet in externa talare för att utveckla kunskapen och debatten om för kommittén centrala frågeställningar.

Kommittén för **Handels- och investeringspolitik**, leds av direktör Ulf Pehrsson, Ericsson. Brexit har varit en återkommande diskussion vid kommitténs möten de senaste åren, och temat för vårmötet var just Brexit och handel. Talare var Anneli Wengelin, utredare på Kommerskollegium, som har gjort en rad analyser om Brexit, samt professor Claes Göran Alvstam, som forskar om handel på Göteborgs universitet. På höstmötet deltog

Kommerskollegiums chefekonom Patrik Tingvall och talade om de analyser kollegiet har gjort om effekter av handelsavtal. En film och ett presentationsmaterial som Svenska ICC har producerat om hur handel gör nytta har också presenterats och diskuterats i kommittén. ICC har ordnat ett antal seminarier om internationell handel, samt deltagit som talare och paneler i andras arrangemang. Vid flera tillfällen har tjänstehandels betydelse lyfts, bl.a. på Världshandelsdagen och på Tulldagen i Stockholm.

Digital ekonomi, är ICC:s andra kommitté som leds av direktör Ulf Pehrsson. Kommittén har under året bara haft ett möte, p.g.a. att höstens kommissionsmöte skjutits till efter årsskiftet 2018/2019.

Kommittén ägnar sig naturligt nog åt olika aspekter av digitaliseringens betydelse. På vårmötet deltog Patrik Ekdahl från Ericsson och pratade om blockchains. ICC ordnade

Publikdiskussioner under ett av höstens ICC-seminarier.

Anneli Wengelin, Kommerskollegium

Elisabeth Trotzig,
Reklamombudsman,
presenterar den uppdaterade
Marknadsföringskoden.

också ett seminarium om blockchains och handel under våren. Seminariet utgick från en rapport publicerad av tankesmedjan ECIPE i Bryssel om den betydelse blockchain-tekniken skulle kunna ha för världshandeln. På seminariet deltog bl.a. författaren för att presentera och diskutera rapporten.

Handelsrättskommittén har, under ledning av ordföranden justitierådet Johnny Herre, engagerat sig aktivt i revideringen av Incoterms®2020. Det har under året naturligt nog varit kommitténs huvudfråga. En grupp inom kommittén har löpande granskat och lämnat synpunkter på utkast. Lanseringen planeras att hållas under hösten 2019.

Tord Svedberg, VD på IVL Svenska Miljöinstitutet är ordförande för kommittén för **Miljö- och energi**. Kommittén har beslutat att särskilt prioritera cirkulär ekonomi och näringslivets arbete med hållbarhet. Under hösten arrangerade Svenska ICC, tillsammans med några medlemmar, två seminarier om cirkulär ekonomi, ett i Malmö och ett i Göteborg. Inom kommittén har också en arbetsgrupp om cirkulär ekonomiskapats. ICC:s fokus är att betona den internationella handelns betydelse för att nå effektivitet i en cirkulär ekonomi. Gruppen kommer särskilt att diskutera villkor, regelverk och betydelsen av internationell handel för en effektiv

cirkulär ekonomi. Kommittén har även bidragit i arrangerandet av det Business Forum för hållbarhet som vi skriver mer om längre fram i denna tidning. Till kommitténs vårmöte bjöds därför representanter för LRF och Livsmedelsindustrierna, Li, in för att tala om hållbarhet i livsmedelsproduktionen. Kommitténs andra möte under året hölls gemensamt med kommittén för CR och anti-korruption.

Skiljedom och tvistlösning är kanske de områden som ICC är mest känd för internationellt. I Sverige leds skiljedomskommittén av advokat Robin Oldenstam. Våren 2018 organiserade svenska ICC en delegationsresa med unga skiljedomsadvokater till ICC:s skiljedomstol i Paris. Gruppen diskuterade skiljedom och dess förfaranden med personalen samt lyssnade till ett anförande av ordföranden, Alexis Mourre. Svenska ICC har som ambition att öka arbetet med skiljedom och dess exponering i det svenska samhället. Som ett första steg har en arbetsgrupp startats, vars syfte är att arrangera seminarier och andra evenemang som kan uppmärksamma ICC i skiljedomssammanhang. Ännu en grupp har etablerats för att assistera svenska ICC i att föreslå svenska skiljedomare till förfaranden där man söker svensk expertis.

Skattekommittén, har under ledning av Magnus Johnsson, Partner på PwC, länge haft huvudfokus på OECD-projektet BEPS, på olika initiativ till nya beskattningsprinciper i en digital ekonomi, samt på andra internationella skattetrender. Även effekter av USA:s skattereform hör till dessa. Kommittén arrangerade under våren ett seminarium om hur utvecklingen av internationella skattefrågor påverkar svenska företag och hur väsentliga dessa frågor är för företagens strategiska val. Höstmötet gästades av Mikael Witterblad från SNS, som presenterade planerna för ett nytt treårigt projekt som SNS startade under hösten – Beskattning i en global ekonomi.

Immaterialrättskommittén med advokat Thomas Lindqvist, Hammarskiöld, som ordförande, har under året bjudit in två föredrags-hållare från Justitiedepartementet för att prata om ny lagstiftning, dels om företags-hemligheter, dels om varumärken och företagsnamn. Tillsammans med Swedish Anti-Counterfeiting Group (SACG) och React arrangerade ICC ett evenemang för tulltjänstemän och rättsväsende. Under en s.k. *speed dating* fick personal från bl.a. Tullen och Polisen träffa olika varumärkesinnehavare som visade upp sina äkta produkter bredvid förfälskade varianter, och pekade ut särskilda kännetecken att leta efter.

Advokat Helén Waxberg, Senior Adviser på Mannheimer Swartling, är ordförande för svenska ICC:s Marknadsföringskommitté. Internationellt avslutades under året uppdateringen av ICC:s Marknadsföringskod, med speciell inriktning på marknadsföring i sociala medier. Arbetet leddes av Anders Stenlund, som även har översatt koden till svenska. Två seminarier om marknadsföring i sociala medier arrangerades, varav ett i Almedalen om hur självreglering inom marknadsföring fungerar i det nya reklamlandskapet, tillsammans med Svensk Handel och Reklamombudsmannen, RO. Det andra handlade om marknadsföring i en digital era och fokuserade på hur *influencer marketing* fungerar, samt en presentation av den nya koden. På vårens kommittémöte talade en av sekreterarna i utredningen "Ett reklamlandskap i förändring" och på höstmötet diskuterades den nya spellagen, efter presentationer från SPER, spelbranschens riksorganisation, samt Reklamombudsmannen.

Kommittén för **CR och anti-korruption** leds av Lena Hök, Skanska. På vårmötet diskuterades hållbar finansiering och gröna obligationer. Kommitténs andra möte under året hölls gemensamt med kommittén för miljö och energi – och handlade om FN:s högnivåmöte, om hållbarhetsmålen samt om SDG Business Forum i New York, som arrangeras av bl.a. ICC. Deltog gjorde

bl.a. ambassadör Kajsa Olofsgård, som delvis ledde delegationen till New York, samt Lena Hök, Skanska och Pär Larshans, Ragn-Sells, som båda deltog i Business Forum i New York. Även denna kommitté deltar i den nya arbetsgruppen om cirkulär ekonomi som vi tidigare skrivit om. Ytterligare en arbetsgrupp etablerades under året för att arbeta med Handel och mänskliga rättigheter. ICC deltog också i Tillsammans mot korruption, ett samarbete mellan ett antal organisationer som arrangerade en heldag med olika seminarier i Almedalen.

Maria Dirke, hållbarhetsexpert, LRF

Per Johan Eckerberg, t.v., tillsammans med Erik Thedén, Generaldirektör, Finansinspektionen

Finansiella tjänster och försäkringar är en av svenska ICC:s största och mest aktiva kommittéer – och den enda som inte motsvaras av en global kommission i Paris. Advokat Per Johan Eckerberg, Vinge, som lett arbetet i kommittén i tio år, valde vid kommitténs höstmöte att lämna över ordförandeklubban till Charlotta Carlberg, Folksam. Under året har kommittén bl.a. diskuterat GDPR:s betydelse för den finansiella tjänstesektorn, automatiserad rådgivning, samt hållbara finanser. Vid ett seminarium presenterades den guide om Outsourcing som utarbetats av kommittén och som 2018 antogs som en global ICC-produkt.

Konkurrenskommittén, under ordförandeskap av chefsjuristen Håkan Osvald, Atlas Copco, gästades vid årets första möte av Rickard Jermsten, generaldirektör för Konkurrensverket. Han pratade, dels generellt om verkets aktuella arbete, dels mer specifikt om arbetet med ECN+, EU:s initiativ för att stärka nationella konkurrensmyndigheter. Höstmötet gästades av ordföranden för ICC:s globala kommission för konkurrensfrågor, Paul Lugard, partner på Baker Botts i Bryssel.

möten de utkast till utlåtanden som ska behandlas på kommissionens möten. En separat arbetsgrupp har träffats vid tre tillfällen för att diskutera och lämna åsikter till ett projekt om uppdatering av ICC:s eUCP/eURC regler (standard för remburser och dokumentinkasso) inför ökad digitalisering. Sedan några år tillbaka hålls dessutom informella möten för medlemmar från sektorn, där avsikten är att gruppen ska ägna sig åt gemensamma policyfrågor och hjälpas åt att tolka en rad omvärldsförändringars betydelse för trade finance och banksektorn. Gruppen leds av Cristina Rooth, Legal Counsel, SEB.

Kommittén för **Trade Finance**, med ordföranden Ylva Westlund, Swedbank, diskuterar vid sina

Karin Stenmar, Folksam, Eva Blixt, Jernkontoret och Tord Svedberg diskuterar cirkulär ekonomi vid seminariet som ICC arrangerade i Malmö.

Genom kampanjen Trade Matters fokuserar ICC på att förklara nyttan som handel bidrar med i samhällen. Svenska ICC har lanserat en film och ett presentationsmaterial som ska hjälpa till med detta. Du kan ladda ner det på icc.se/tradematters

FRÅN VERKSAMHETEN

Svenska ICC:s uppgift är att med de svenska medlemmarna forma en svensk näringslivspolicy i internationella frågor samt att framföra den i ICC globalt. Det är medlemmarna som sätter ICC:s agenda och därmed prioriteras frågor som medlemmarna har nytta av. En annan central uppgift för Svenska ICC är att uppmärksamma regeringen och svenska myndigheter på näringslivets ställning i aktuella frågor, framförallt internationella frågor och sådana som har betydelse för företagens möjligheter att göra internationella affärer.

Paneldiskussion under Almedalen.

Diskussion om hur handeln gör nytta i samhället under Almedalen.

I detta ligger också att påverka lagstiftningen i Sverige, så att handel och gränsöverskridande investeringar fungerar så smidigt som möjligt.

ICC Sweden arrangerar seminarier inom olika policyområden, ordnar kurser inom de egna regelverken samt marknadsför och säljer ICC-publikationer. Kontoret bistår även med nominering av skiljemän i tvister vid ICC International Court of Arbitration.

Lena Johansson har som generalsekreterare lett kontorets arbete sedan 2014. Vid årsskiftet 18/19 lämnade hon över den posten till Susanna Zeko. På kontoret arbetar även Susanne Klockseth (coordinator), Margi Mataj (policy manager), Kajsa Persson-Berg (communications manager) och Emma Nordin (researcher).

ADVANCING DEVELOPING ECONOMIES

ICC:s årsmöte 2018 gästades av Hernando de Soto, utvecklingsekonom, författare och grundare av Institute for Liberty and Democracy i Peru.

Hernando de Soto, Johan Norberg och Pontus Braunerhjelm

Bristen på formella institutioner hindrar fattiga, i framför allt utvecklingsländer, från att delta i det nationella näringslivet – och därmed också i de globala produktions- och handelssystemen. För att människor ska komma ur fattigdom måste system för säkerställandet av äganderätter fungera. Det menade Hernando de Soto när han talade på ICC:s årsmöte 2018. Efter Hernando de Sotos anförande följde en diskussion på temat *Advancing Developing Economies – How Developing Countries Can Benefit from Trade and Investment* mellan Hernando de Soto, Pontus Braunerhjelm, professor

på KTH och BTH samt forskningsledare på Entreprenörskapsforum, och Johan Norberg, författare och idéhistoriker.

Vid årsmötet valdes Jan-Olof Jacke till ny vice ordförande. Sonat Burman Olsson, Jan Frykhammar, Hans Wibom och Jonas Wiström hade avböjt omval.

Nyinvalda i styrelsen blev direktörerna Jonas Gustavsson, ÅF, Carl Mellander, Ericsson, Björn Rosengren, Sandvik, Per Strömberg, ICA och Anna Wikland, Google Sverige, samt Hans Biörck, ordförande i Skanska.

ICC:S STYRELSE

Ordförande Fredrik Persson, Svenskt Näringsliv, JM

Vice ordförande Jan-Olof Jacke, Svenskt Näringsliv

Kassaförvaltare Marcus Wallenberg, SEB, SAAB

Ordförande Björn Alvingrip, Transportföretagen

Ordförande Erik Belfrage, Consilio International

Direktör Ylva Berg, Business Sweden

Ordförande Hans Björck, Skanska

Ordförande Pär Boman, Handelsbanken, SCA

Ordförande Peter Clemetson, PwC

Ordförande Urban Edenström, Stockholms

Handelskammare

Direktör Rikard Engström, Svensk Sjöfart

Direktör Tomas Franzén, Bonnier

Direktör Jonas Gustavsson, ÅF

Advokat Peder Hammarskiöld, Hammarskiöld & Co

Direktör Carina Håkansson, Skogsindustrierna

Direktör Lars Idermark, Södra Skogsägarna

Direktör Karin Johansson, Svensk Handel

Direktör Anders Källström, LRF

Ordförande Laurent Leksell, Elekta

Direktör Hans Lindberg, Bankföreningen

Direktör Christina Lindenius, Svensk Försäkring

Direktör Martin Lundstedt, Volvo Group

Direktör Carl Mellander, Ericsson

Ordförande Anders Narvinger, Alfa Laval, ÅF

Direktör Anders Nordquist, Arvid Nordquist

Direktör Maria Rankka, Stockholms Handelskammare

(till september 2018, därefter Andreas Hatzigeorgiou)

Direktör Björn Rosengren, Sandvik

Direktör Elisabet Salander Björklund, Bergvik Skog

Direktör Henry Sténson, Volvo Group

Ordförande Hans Stråberg, Atlas Copco

Direktör Per Strömberg, ICA Gruppen

Direktör Johan Söderström, ABB

Direktör Helena Waker, Association of Trade Partners

Direktör Anna Wikland, Google

Direktör Klas Wählberg, Teknikföretagen

BUSINESS FORUM FÖR HÅLLBARHET

Handel och hållbarhet samt hållbar finansiering stod i fokus när ICC, tillsammans med Global Compact och Svenskt Näringsliv arrangerade ett Business Forum i veckan innan jul.

Att arrangera ett hållbarhetsforum i veckan före jul kan låta riskabelt – men hållbarhetsfrågor verkar locka deltagare oavsett årstid. För andra gången fylldes Svenskt Näringslivs lokaler av intresserade deltagare som ville höra mer om dagens två teman, handel och hållbarhet samt hållbar finansiering. Under dagen möttes representanter från både näringsliv och offentlig sektor för att diskutera hållbarhetsutmaningar som företagen möter. I en av panelerna, som diskuterade handel och hållbarhet ur ett mer principiellt perspektiv, lyftes att handel, eller snarare öppenhet för handel, gynnar hållbar utveckling – och att en sund handelspolitik kan bidra till att maximera utvecklingen.

Att inte krångla till det för företagen, utan utforma enklare och samtidigt mer djupgående rapporteringsramverk var också budskap som fördes fram i panelerna. En tydlig integrering av hållbarhetsarbetet inne i företagen är grundläggande, vilket har underlättats genom implementeringen av de FN:s hållbarhetsmål (globala målen). Men en utmaning som företagen möter är att kunskapen om de globala målen är låg hos konsumenterna. [Läs mer.](#)

För andra gången arrangerades Business Forum för Hållbarhet i veckan före jul, med SDG Business Forum, ett sido-event till FN:s högnivåmöte som förlaga.

Blockchains

Ett av seminarierna som arrangerades under året fokuserade på blockchains, med Nicolas Botton, författare till ECIPE-rapporten *Blockchain and Trade: Not a Fix for Brexit, but Could Revolutionize Global Value Chains (If Governments Let It)* som huvudtalare. Kan blockchains revolutionera handel? För att läsa mer om vad som diskuterades, [klicka här](#).

Cirkulär ekonomi

Betydelsen av internationell handel för omställningen till en cirkulär ekonomi är en av frågorna som Svenska ICC fokuserar särskilt på. Som en del i detta arrangerades, tillsammans med medlemmar, under hösten två seminarier på temat, i Malmö och Göteborg. [Läs mer](#).

Delegationsresa till FN

Att ICC i januari 2017 fick observatörsstatus i FN:s generalförsamling har rönt intresse hos svenska medlemmar. Svenska ICC arrangerade därför en resa till New York och FN under hösten. Syftet var att öka förståelsen för hur FN jobbar, hur näringslivet kan involveras samt hur observatörsstatusen kan användas.

